

Vergaderjaar 1992–1993

21 447

Regels ten behoeve van de openluchtrecreatie (Wet op de openluchtrecreatie)

Nr. 11

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 19 juli 1993

1. Inleiding

Met voldoening constateren wij dat over het algemeen de ingrijpende voorstellen tot verdergaande vereenvoudiging van het wetsvoorstel als een goede zaak worden beoordeeld.

Met de leden van alle fracties die een inbreng leveren in het eindverslag, betreuren ook wij dat de opstelling van de memorie van antwoord zoveel tijd in beslag genomen heeft. Wij hopen thans met deze leden op een voortvarende wijze de verdere behandeling van het wetsvoorstel te doen geschieden. Anders dan de leden van de fractie van het CDA veronderstellen, getuigt het tijdsverloop echter geenszins van een beperkte belangstelling van de eerste-ondergetekende voor het onderhavige onderwerp. Wetgeving alleen vormt immers niet de maat om belangstelling voor een bepaald beleidsveld te meten. In dit verband meent eerste ondergetekende onder meer te kunnen verwijzen naar de totstandkoming van de beleidsnota «Kiezen voor recreatie». Met genoegen ziet hij terug op het overleg dat daarover inmiddels met de Kamer heeft plaatsgehad.

De in de memorie van antwoord genoemde redenen zijn in belangrijke mate bepalend zijn geweest voor de tijd die het opstellen van de memorie van antwoord heeft gevegd. Het toekennen van een hoge prioriteit aan dit wetsvoorstel in tijden dat de discussie over kerntaken volop gaande is, heeft ons niet opportuun geleken, mede gegeven andere prioriteiten van wetgevende aard. Dat deze keuze achteraf niet blijkt te worden verstaan, vinden wij jammer. In dit verband merken wij naar aanleiding van een opmerking in die richting van de leden van de fractie van D66 op dat het naar ons oordeel niet zo is dat een eenmaal ingediend wetsvoorstel bestuurlijke ontwikkelingen van een gewicht als in het kader van de Decentralisatie-Impuls aan de orde, zou kunnen bepalen. Naar aanleiding van de vraag van deze leden naar het specifieke belang van dit wetsvoorstel op den lange duur, merken wij op dat dit er vooral in is gelegen voor het kamperen een aantal uniforme hoofdregels vast te stellen die voor heel het land gelden, om te voorzien in een wettelijke adviesstructuur voor het onderhavige beleidsterrein en om de noodzakelijke wettelijke basis te verschaffen voor het beschikbaar stellen

van financiële middelen ten behoeve van het realiseren van het openluchtrecreatiebeleid.

De leden van de fractie van het CDA vragen naar de wettelijke bevoegdheden van de andere bestuurslagen om het gebruik van ultralichte vliegtuigen en van draadloze van de grond bestuurde modelvliegtuigen te beperken of te verbieden. Ook de leden van de PvdA-fractie stellen een vraag over mogelijkheden tot het reguleren van het gebruik daarvan.

Van toepassing hierop is primair de Luchtvaartwet. Voor het opstijgen of landen met ultralichte vliegtuigen, anders dan op luchtvaartterreinen, is op grond van die wet een ontheffing noodzakelijk van de Minister van Verkeer en Waterstaat. Voorts dient voor het vliegen met ultralichte vliegtuigen te worden beschikt over een bewijs van luchtwaardigheid. Hieraan worden, naast technische voorschriften, voorschriften verbonden over het gebruik van die vliegtuigjes. Ultralichte vliegtuigen mogen zich op grond van die voorschriften onder andere niet bevinden binnen aangewezen vogelconcentratiegebieden, binnen een grens van 1500 meter rond stiltegebieden of binnen een grens van 500 meter vanaf mensenverzamelingen. Onder deze laatste categorie kunnen ook bepaalde (drukke) recreatiegebieden worden begrepen.

Ten aanzien van het reguleren van modelvliegtuigen wijzen wij op artikel 59 van de Luchtvaartwet. Dit artikel bepaalt dat het verboden is toestellen die geen luchtvaartuigen zijn in het luchtruim te gebruiken. Van dit verbod kan vrijstelling worden verleend voor onder andere modelvliegtuigen. De Minister van Verkeer en Waterstaat is voornemens terzake binnen afzienbare termijn regels te stellen. Voorts kunnen gemeenten in hun de autonome gemeentelijke verordeningen om andere redenen dan waarop de Luchtvaartwet ziet, beperkingen stellen aan deze vorm van vrijetijdsbesteding.

Naar aanleiding van de vraag van de leden van de fractie van het CDA betreffende de toepasselijkheid van het Besluit hygiëne en gezondheid kampeerplaatsen op jachthavens, merken wij op dat nog niet is besloten over de vraag of de toekomstige regels terzake van hygiëne, gezondheid en veiligheid op jachthavens in genoemd besluit zullen worden ondergebracht of in een afzonderlijk besluit.

Met betrekking tot de vraag van deze leden ten aanzien van voorzieningen voor het opvangen en afvoeren van vloeibare afvalstoffen is in het Besluit hygiëne en gezondheid kampeerplaatsen een bepaling opgenomen. Met betrekking tot het lozen van dergelijke afvalstoffen zijn daarnaast van toepassing het Lozingenbesluit bodembescherming voor zover het gaat om het brengen van stoffen in de bodem en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor zover het lozingen op oppervlaktewater betreft.

Naar aanleiding van de opmerking van de leden van de CDA-fractie dat vooral in de directe woonomgeving voorzieningen nodig zijn ten behoeve van recreatie, merken wij op dat dit één van de hoofdpunten van ons beleid is. Dit moge ook blijken uit zowel de beleidsnota «Kiezen voor recreatie» als het Structuurschema Groene Ruimte, regeringsbeslissing. Wij hechten eraan hierbij op te merken dat op dit punt mede een verantwoordelijkheid ligt voor andere overheden.

Voorts vragen deze leden naar goede afspraken omtrent het recreatief medegebruik.

Het recreatief medegebruik is belangrijk uit het oogpunt van openluchtrecreatie. Ons beleid is erop gericht onder andere door middel

van financiële prikkels particuliere grondgebruikers te bewegen hiertoe mogelijkheden te bieden.

Het heeft voorts onze aandacht ook andere overheden te stimuleren tot het voeren van een op openstelling van terreinen gericht beleid.

De leden van de fractie van de PvdA vernemen gaarne welke voorzieningen naar ons oordeel behoren tot de basisrecreatie-voorzieningen.

Zij verwijzen daartoe naar de voorzieningen zoals genoemd in «Toegang tot basisrecreatievoorzieningen», achtergrond informatie bij appél.

Naar het oordeel van de leden van deze fractie dienen deze basisrecreatie-voorzieningen in beginsel blijvend en onbelemmerd toegankelijk te zijn.

Ten aanzien van al die voorzieningen die primair voor openluchtrecreatie-activiteiten zijn aangelegd, delen wij dit oordeel. Wij verwijzen tevens naar de meergenoemde beleidsnota. Voor die terreinen die primair een andere functie hebben, verwijzen wij in de eerste plaats naar het hiervoor gestelde omtrent het recreatief-medegebruik. In de tweede plaats geldt op dit punt het beleid dat terreinen in beheer bij het Rijk in beginsel worden opengesteld voor (extensieve) recreatieve doeleinden binnen randvoorwaarden die belangen van natuur-en milieubescherming en van veiligheid stellen.

Voorts stellen de leden van deze fractie de vraag hoe gemeenten op grond van de gewijzigde Wegenverkeerswet regels kunnen stellen voor nieuwe vormen van recreatie, zoals mountain-bikes.

De Wegenverkeerswet geeft de wegbeheerders – dit zijn niet alleen gemeenten – de bevoegdheid verkeersmaatregelen als voorzien in die wet, te treffen mede strekkende tot het voorkomen of beperken van door het verkeer veroorzaakte overlast, hinder of schade dan wel van aantasting van het karakter of functie van objecten of gebieden. Het gaat daarbij om maatregelen ten aanzien van het verkeer op voor openbaar verkeer toegankelijke wegen. Gedacht kan onder andere worden aan het plaatsen van verbodsborden en aan het treffen van feitelijke maatregelen zoals het plaatsen van barrières. Voor het gebied buiten de wegen kunnen de andere overheden regels stellen op grond van hun autonome verordenende bevoegdheden terzake van toegankelijkheid en het gebruik van terreinen of gebieden. Verschillende gemeenten hebben daartoe strekkende bepalingen in hun APV's opgenomen. Los hiervan kan uiteraard de grondgebruiker beperkingen stellen aan de toegankelijkheid van zijn terreinen.

Nogmaals benadrukken wij echter dat naar ons oordeel naast de mogelijkheid tot het reguleren van het gebruik van voertuigen, vooral effectief is een beleid gebaseerd op feitelijke maatregelen, zoals zonering of het aanbieden van alternatieven, en op voorlichting. Verboden om zich met bijvoorbeeld mountain-bikes in bepaalde terreinen op te houden, zijn, afgezien van de vraag of dergelijke fietsen te onderscheiden zijn van andere fietsen, moeilijk te handhaven.

Overigens heeft een en ander nog nader aandacht van de eerste ondergetekende naar aanleiding van twee moties (kamerstukken II, 1992/93, 22 990, nrs. 6 en 7), ingediend bij de behandeling van de beleidsnota «Kiezen voor recreatie». Enerzijds betreft dit het doen van voorstellen van concrete maatregelen teneinde gemotoriseerd verkeer in recreatief-toeristische gebieden terug te dringen. Anderzijds betreft dit een inventarisatie van het gebruik van mechanische apparatuur in het kader van openluchtrecreatie teneinde de overlast van dergelijke apparatuur te beperken. Hiertoe wordt uiteraard tevens overleg gepleegd met die overheidsorganen die het mede aangaat.

Voorts verzoeken de leden van de PvdA-fractie nader in te gaan op de samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven op het vlak van onderzoek, voorlichting en onderwijs.

Zoals in de beleidsnota «Kiezen voor recreatie» is aangegeven, wordt aan de ontwikkeling van kennis op deze punten bij anderen, waaronder niet in de laatste plaats het bedrijfsleven, prioriteit toegekend.

De volgende verdeling van verantwoordelijkheden wordt hierbij door ons voorgestaan:

1. De rijksoverheid draagt zorg voor beroepsonderwijs (dagonderwijs), voor toepassingsgericht en daarmee samenhangend strategisch en fundamenteel onderzoek en voor kennisdoorstroming van de resultaten daarvan naar andere actoren in het beleidsveld van de openluchtrecreatie. Gezamenlijk met andere betrokkenen uit de sector wordt zorggedragen voor praktijkgericht onderzoek en samenwerkingsmogelijkheden.

2. Het bedrijfsleven en de particuliere organisaties dragen verantwoordelijkheid voor cursorisch onderwijs, kadervorming en voorlichting aan bedrijfsgenoten onderscheidenlijk aangeslotenen.

Naar aanleiding van de uiteenzetting over de afbakening van de beleidsterreinen recreatie en toerisme waren deze leden nog niet overtuigd van het belang om beleidsmatig vast te houden aan het verschil in de aard van die activiteiten op die beleidsvelden die elkaar ondersteunen. Zij vragen of de grote verwevenheid tussen bedoelde onderdelen niet zou moeten leiden tot een gecoördineerde aanpak vanuit één ministerie, waardoor de beleidscoördinatie, advisering en financiering efficiënter zouden kunnen.

Uit de ook in de memorie van antwoord genoemde brief van 4 november 1992 van ons aan de beide betrokken Vaste Commissies van de Kamer moge blijken dat het niet alleen gaat om een verschil of overeenkomst in activiteiten. Ondanks grote verwevenheid op sommige beleidsonderdelen oordelen wij namelijk ook van gewicht dat die beleidsvelden primair daar worden behartigd waar zij ook overigens goed aansluiten bij andere departementale activiteiten en verantwoordelijkheden. Deze leden wijzen immers zelf ook al op het belang van bijvoorbeeld de samenhang tussen het openluchtrecreatiebeleid en het natuurbeleid.

Naar ons oordeel verhindert de huidige verdeling van bevoegdheden op de onderhavige beleidsterreinen geenszins het voeren van een adequaat beleid. Ook is naar ons oordeel een goede coördinatie genoegzaam verzekerd.

De uiteenzetting van de leden van de VVD-fractie omtrent de taak van de rijksoverheid, waarbij zij de nadruk leggen op een meer beperkte rol van de rijksoverheid, kunnen wij onderschrijven. Dit geldt evenzeer voor de aandachtspunten die zij daarbij uitdrukkelijk noemen en waarbij zij een meer blijvende rol voor de rijksoverheid zien weggelegd.

Voorts vragen deze leden naar de stand van zaken van de decentralisatie-discussie. Ook de leden van de fracties van D66 en van de GPV vragen hiernaar.

Beleidsinhoudelijk bestaat tussen het kabinet en het IPO volledig overeenstemming. De onderhandelingen bevinden zich in een finaal stadium. Wij hopen op een spoedige afronding daarvan, zodat ook bij de verdere beraadslagingen over dit wetsvoorstel het eindresultaat bekend is.

De leden van de fractie van D66 vragen aan te geven op welke wijze aan het belang van de toegankelijkheid tot basisvoorzieningen voor openluchtrecreatie uitdrukking is gegeven.

In algemene zin is dit beleid tot uitdrukking gebracht in de beleidsnota «Kiezen voor recreatie» en het Structuurschema Groene Ruimte. Het komt voorts tot uiting bij het verlenen van subsidies op het terrein van de openluchtrecreatie waarbij het waarborgen van de toegankelijkheid als voorschift wordt opgenomen.

Toegankelijkheid van bossen wordt gestimuleerd door middel van de Natuurschoonwet 1928 en de subsidieregelingen voor het bos.

Deze leden vragen vervolgens of de sociaal-economische en de welzijnsfuncties alsmede de aanzuigende werking van openluchtrecreatie voor toeristische en recreatieve activiteiten voldoende worden erkend, onder verwijzing naar de aanmerkelijke vermindering van de beschikbare geldmiddelen voor het beleid op het gebied van de openluchtrecreatie.

Vanaf de vijftiger jaren heeft de overheid ca. 2 miljard gulden geïnvesteerd in de aanleg van recreatiegebieden en in wandel-, fiets- en vaarverbindingen. Het betreft ca. 20 000 ha. en 10 000 kilometer verbindingen. Dit geheel is een goede basis voor recreatieve en toeristische activiteiten. Het is een indicatie voor de erkenning door deze leden bedoeld. Als gevolg van de vermindering van het beschikbare budget zal het rijksbeleid zich in de toekomst vooral richten op het ontwikkelen van visies, het scheppen van voorwaarden en het aandacht geven aan de kwaliteit van hetgeen totstand is en wordt gebracht. Dit laatste komt dan onder meer tot uiting in het stimuleren van optimale benutting en vergroting van rendement van gedane investeringen ten behoeve van openluchtrecreatie.

Deze leden wijzen er verder op dat ten gevolge van de GEO/DI plaatselijk grote verschillen zullen kunnen ontstaan in de kwaliteit van mogelijkheden voor recreatie en toerisme.

Ook thans bestaat in gemeenten of regio's zeker geen uniforme kwaliteit in mogelijkheden voor recreatie en toerisme. Overheden en bedrijfsleven kunnen en mogen zich op dit punt onderscheiden. Dit zal ook in de toekomst niet anders zijn. Wij vinden een zekere diversiteit in kwaliteit dan ook niet bij voorbaat ongewenst. De mogelijk door deze leden veronderstelde gevolgen voor de diversiteit in recreatiemogelijkheden die kunnen ontstaan als gevolg van de herschikking van de thans beschikbare middelen als gevolg van de GEO/DI zijn gelegen in beleidsmatige keuzen die in dat verband zijn gemaakt.

De leden van de fractie van D66 vragen voorts of het recreëren in groepsaccommodaties en bungalowparken onder de werkingssfeer van de Wet op de openluchtrecreatie zal worden gebracht.

In dit verband wijzen wij op het voorgestelde artikel 56. Deze bepaling geeft de bevoegdheid de regelen voor het kamperen mede betrekking te doen hebben op door deze leden genoemde situaties. Wij zijn van oordeel dat dit artikel niet zal leiden tot gebrek aan eenduidigheid zoals deze leden vrezen. Voor zover de noodzaak bestaat aan dit artikel toepassing te geven, zullen de te stellen regels ten algemene gelden voor de betreffende categorieën. Te denken valt bijvoorbeeld aan regels ten aanzien van gezondheid, hygiëne en veiligheid.

De vraag van de leden van de fracties van het CDA, de VVD en D66 of de rijksoverheid de verplichting tot het uitvoeren van bodemonderzoek bij vestiging van volkstuincomplexen tot haar verantwoordelijkheid rekent, beantwoorden wij ontkennend. Niettemin vinden wij het uit het oogpunt van recreatiebeleid belangrijk dat volkstuincomplexen worden opgericht op niet verontreinigde gronden. Vooral in dat verband dient de bereidheid tot het verstrekken van subsidies te worden beschouwd.

Wij zijn van mening dat het vestigen van volkstuincomplexen dan wel

het gebruiken van grond voor de teelt van groenten voor eigen gebruik primair een verantwoordelijkheid is van de volkstuinders zelf. Ten aanzien van het aanbieden van ruimtelijke mogelijkheden hiertoe ligt ook een verantwoordelijkheid bij de gemeenten.

Mede in het licht van het bovenstaande dient ook te worden verstaan waarom wij bij nota van wijziging hebben voorgesteld de bepalingen inzake volkstuincomplexen te schrappen. Aan dat voorstel tot het schrappen van die regeling hebben voorts overwegingen van deregulering ten grondslag gelegen. Wij hopen hiermede de twijfels van de leden van de fractie van het GPV te hebben weggenomen.

De leden van de fracties van het CDA en de PvdA vragen ten gevolge hierop op welk begrotingsartikel de betreffende subsidies zullen worden gebaseerd en wat de omvang van de subsidies zal zijn. Ook de leden van de SGP-fractie wensen nader te worden geïnformeerd over de financiële regeling als hier bedoeld.

Voor subsidies ten behoeve van het bodemonderzoek wordt rekening gehouden met een bedrag van 150 000 gulden op jaarbasis. Het zal worden gefinancierd uit de gelden die bestemd zijn voor versterking van de sector (artikel 04.05.06 van de begroting voor het dienstjaar 1993 van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij).

Ten aanzien van de vragen van de leden van de fracties van de PvdA en de SGP bij dit onderwerp merken wij voorts op dat het in ons stellig voornemen ligt met een subsidieregeling als hier bedoeld te komen. Een van de voorwaarden daarin zal zijn dat een deskundigenrapport wordt overgelegd over de mate van verontreiniging van de bodem.

De subsidies zullen worden verstrekt aan verenigingen van volkstuinders in het geval van een voorgenomen vestiging of uitbreiding van een volkstuincomplex.

Voorts vragen de leden van het CDA nog hoe de relatie van volkstuincomplexen met het bestemmingsplan is.

Naar ons oordeel kan die relatie velerlei zijn. Over het algemeen zullen volkstuincomplexen die een permanent karakter hebben als zodanig zijn bestemd. Het komt echter ook voor dat volkstuinen zijn gevestigd op gronden die in afwachting zijn van meer definitieve bestemmingen.

De leden van de fractie van de VVD vragen ons te overwegen of in het voorgestelde artikel 46 niet moet worden aangeduid dat ook voor bodemonderzoek c.q. sanering van volkstuinterreinen gelden kunnen worden verstrekt.

Allereerst merken wij op dat het niet in ons voornemen ligt subsidies te verstrekken voor bodemsanering op volkstuincomplexen. De subsidie beoogt slechts te stimuleren dat voorafgaand aan de teelt op volkstuincomplexen, bodemonderzoek wordt verricht. Deze subsidie zal worden verstrekt omdat het «volkstuinieren» een belangrijke vorm van vrijetijdsbesteding in het kader van het openluchtrecreatiebeleid is. Vandaar dat wij het ook niet noodzakelijk achten artikel 46 op dit punt te verduidelijken.

De leden van de fractie van het GPV vragen of volkstuincomplexen onder de voorgestelde wijzigingen van de Wet bodembescherming vallen waarbij deze wet wordt uitgebreid met een regeling inzake de sanering van de bodem (kamerstukken II, vergaderjaar 1990/91, 21 556).

Slechts indien sprake is van ernstige verontreiniging van de bodem van gronden waarop volkstuinen zijn gelegen, kan het instrumentarium van

de beoogde wet worden gebruikt. In dat wetsvoorstel is niet voorzien in een verplicht voorafgaand bodemonderzoek bij de vestiging van volkstuincomplexen.

De leden van de GPV-fractie achten, mede gezien de voorstellen in de nota van wijziging, de verwijzing naar artikel 22, derde lid, van de Grondwet wat overdreven.

De aanzienlijke vereenvoudigingen van het wetsvoorstel doen naar ons oordeel niet af aan het feit dat dit wetsvoorstel uitvoering geeft aan bedoeld artikel, namelijk voor zover het de noodzakelijk geachte wettelijke regels betreft ten aanzien van het openluchtrecreatiebeleid. In dit verband zijn vooral ook van belang de artikelen die de wettelijke grondslag geven voor de financiering van dat beleid.

2. Raad voor de openluchtrecreatie

De leden van de fracties van het CDA, de PvdA, VVD en D66 vragen naar het oordeel van de ondergetekenden over de voorstellen gedaan in het rapport «Raad op maat».

Inmiddels is over dat rapport een kabinetsstandpunt bepaald (kamerstukken II, 1992/93, 21 427, nr. 31.) en is daarover op 17 juni jl. in de Tweede Kamer beraadslaagd.

In het kabinetsstandpunt worden door de regering in algemene zin de conclusies en aanbevelingen uit het rapport onderschreven.

Met betrekking tot de advisering per departement wijst de eerste ondergetekende, in het bijzonder in relatie tot het voorstel voor een Raad voor de openluchtrecreatie, op punt 6 uit het kabinetsstandpunt. Daarin wordt de mogelijkheid opgehouden dat het in plaats van één adviesorgaan per departement wellicht beter kan zijn advisering door één orgaan per beleidscluster te bevorderen.

De leden van de VVD-fractie achten het onvoorstelbaar dit wetsvoorstel verder te behandelen voordat duidelijkheid bestaat over het rapport.

Wanneer deze suggestie gevolgd zou worden, zou dat naar ons oordeel de voortgang van het wetsvoorstel verder vertragen. Wij hebben er daarom de voorkeur voor dit wetsvoorstel op dit punt in ongewijzigde vorm in verdere behandeling te nemen. Als de besluitvorming omtrent de meest gewenste adviesstructuur voor het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij tot wijzigingen zou leiden ten aanzien van de voorgestelde Raad voor de openluchtrecreatie, dan spreekt het voor zich dat dat tot aanpassingen van de wet zal leiden.

Wij wijzen er overigens op dat de onderhavige voorstellen aansluiten bij de thans bestaande situatie en op dit punt reeds vereenvoudiging en clustering teweegbrengen tussen de huidige Kampeerraad en de Voorlopige adviesraad voor de openluchtrecreatie.

Voorts stellen de leden van deze fractie nogmaals aan de orde de advisering door de raad aan andere overheden.

Het feit dat provincies en gemeenten ook belangrijke taken op het gebied van de openluchtrecreatie vervullen, doet er niet aan af dat de voorgestelde raad slechts beoogt te zijn een adviesorgaan voor de regering. Beperkingen van onder meer financiële aard zijn daaraan mede debet.

Daarnaast benadrukken wij dat de taken op het gebied van de openluchtrecreatie van rijk enerzijds en van provincie en gemeenten anderzijds van karakter verschillen en mitsdien ook, voor zover nodig, adviezen van verschillende hoedanigheid zullen behoeven. Het komt ons

daarom voor dat het meer in de rede ligt dat provincies en gemeenten zelf, indien gewenst, voorzien in hun advisering.

De leden van de D66-fractie vragen of de Raad ook bevoegd zal zijn te adviseren over zaken die het toerisme betreffen.

Dit is niet het geval. Toerisme is een wezenlijk ander beleidsveld dan openluchtrecreatie. Wij mogen terzake verwijzen naar de hiervoor genoemde brief van 4 november 1992.

3. Het kamperen, de waterrecreatie, het ruiterbewijs en het vestigen van volkstuincomplexen

De leden van de CDA-fractie missen een regeling voor het kamperen op eigen terrein en een regeling met anti-cumulatiebeding.

Het voorgestelde artikel 17 is onder andere beoogd voor het kamperen op het eigen terrein. Daarnaast kan het artikel worden benut voor bijvoorbeeld het «paalkamperen» langs lange afstandswandelpaden of het zogenoemde «72-uur» kamperen zoals thans voorzien in artikel 27, derde lid, van de Kampeerwet. Naar aanleiding van de opmerking van deze leden hebben wij geoordeeld dat het bij nota van wijziging voorgestelde artikel 17 het kamperen op eigen terrein onnodig en onbedoeld beperkt. Artikel 17 beperkt die mogelijkheden immers onder meer tot het kamperen voor een korte periode. Bij tweede nota van wijziging is deze omissie hersteld. Naar ons oordeel is hiermede tevens de controversale weggenomen die deze leden signaleren tussen de huidige Kampeerwet en het gestelde in de memorie van antwoord onder artikel 1 over de stacaravan op eigen terrein.

Gelet op de kleinschaligheid van de onderhavige vormen van kamperen is niet voorzien in een koppeling met het bestemmingsplan. Gemeenten kunnen immers bij verordening regels stellen over de plaatsen waar wel en niet buiten kampeerterreinen kan worden gekampeerd. Het staat hen uiteraard vrij daarbij voor een koppeling met het bestemmingsplan te kiezen. Om deze reden achten wij het tevens niet noodzakelijk te voorzien in een anti-cumulatiebeding dat zou dienen te voorkomen dat bijvoorbeeld door verhuur van aan elkaar grenzende kleine stukjes grond met gebruikmaking van dit artikel 17 situaties zouden gaan ontstaan die in ieder geval voor het oog vergelijkbaar zouden zijn met een kampeerterrein. Wij gaan er vanuit dat, gegeven het verbod van artikel 17, gemeenten voldoende in staat worden gesteld bij die verordening waarborgen te geven voor het realiseren van een verantwoord beleid voor het kamperen buiten kampeerterreinen.

Mede naar aanleiding van de opmerking van deze leden bij artikel 9 van het wetsvoorstel is bij tweede nota van wijziging wel het regime voor het houden van een kampeerterrein voor ten hoogste 10 kampeermiddelen verduidelijkt. Aansluiting is gezocht bij de thans geldende regeling in de Kampeerwet voor het kamperen «bij de boer». Voorgesteld wordt in artikel 9 thans expliciet te bepalen dat burgemeester en wethouders kunnen toestaan om een kampeerterrein voor ten hoogste 10 kampeermiddelen gedurende door hen te bepalen korte perioden per kalenderjaar uit te breiden tot ten hoogste 15 kampeermiddelen. In de eerdere voorstellen, gedaan bij (eerste) nota van wijziging, werd op dit punt een combinatie van de artikelen 9 en 17 voorgestaan. Als gevolg van dit nieuwe voorstel wordt het daarom thans wel noodzakelijk geoordeeld bij tweede nota van wijziging een anti-cumulatiebeding in artikel 17 op te nemen voor zover het betreft die combinatie van kampeervormen.

Deze leden vragen ook meer te algemene om aan te geven welke combinaties van activiteiten op basis van deze wet mogelijk zijn.

Gegeven het feit dat de verschillende in artikel 9 genoemde kampeervormen onderling aanmerkelijk van karakter verschillen, gaan wij ervan uit dat deze vormen niet met elkaar gecombineerd voorkomen. Zo dat toch het geval zou zijn, zijn naar ons oordeel in het bijzonder de waarborgen opgenomen in artikel 12 ten aanzien van de afstemming met het bestemmingsplan, voldoende voor een verantwoorde besluitvorming.

Wel is het denkbaar dat een kampeervorm als bedoeld in artikel 9, voor korte duur wordt gecombineerd met de ontheffing voor het groepskamperen als bedoeld in artikel 15. Een combinatie tussen een kampeervorm als bedoeld in artikel 9 en artikel 17 is als gevolg van de voorstellen thans uitdrukkelijk uitgesloten.

Naar aanleiding van de opmerking van de leden van de CDA-fractie over het voortbestaan van de natuurkampeertreinen van Staatsbosbeheer merken wij op dat het voorgestelde artikel 9 voldoende mogelijkheden bevat voor het blijven voortbestaan van de zogenoemde natuurkampeertreinen.

Voor zover zij met hun opmerking meer in het bijzonder het voortbestaan van de door Staatsbosbeheer geëxploiteerde terreinen beogen te waarborgen, merken wij op dat dit in beginsel los staat van het onderhavig wetsvoorstel. Overigens wordt niet overwogen de exploitatie van die terreinen te beëindigen. Slechts een zevental meer algemene kampeertreinen die door Staatsbosbeheer worden geëxploiteerd, zullen worden afgestoten. De onderhandelingen met gegadigden daarover zijn in een vergevorderd stadium.

De leden van de fractie van het CDA vragen op welke argumenten de keuze berust om de regeling van een ruiterbewijs aan de sector over te laten.

Die keuze is vooral daardoor ingegeven dat de verantwoordelijkheid voor regulering, indien dat kan, zoveel mogelijk aan sectoren dient te worden gelaten. Dat dat hier kan, wordt gemotiveerd onder de verwijzing naar het feit dat de ruiters vooral zelf baat hebben bij voldoende toegankelijkheid. Alleen zij zelf kunnen dat bevorderen onder andere door het stimuleren van een verantwoord ruitergedrag. Voorts wordt ook thans reeds de regeling inhoudelijk uitgevoerd door de ruitersorganisaties zelf. Er is op dit moment slechts sprake van een erkenning door de rijksoverheid.

Voorts wijzen wij erop dat aan de in het ingediend wetsvoorstel voorgestelde regeling geen rechtsgevolgen in de zin van verbodsbepalingen waren verbonden.

De leden van de fractie van de PvdA stellen vragen over het kamperen bij de boer. Onder andere vragen zij of niet dient te worden overwogen deze vorm van kamperen alleen toe te staan bij permanent bewoonde of in gebruik zijnde (bedrijfs)gebouwen.

Zoals uit het voorgestelde artikel 9 volgt, is het «kamperen bij de boer» niet meer als zodanig in het bijzonder geregeld. Voorzien wordt in de mogelijkheid dat burgemeester en wethouders voor het kleinschalig kamperen met ten hoogste 10 kampeermiddelen vrijstelling of ontheffing kunnen verlenen.

In beginsel betekent dit dat de mogelijkheden voor toepassing van deze kampeervorm worden verruimd. Het is daarbij aan de gemeenten overgelaten hoe zij hieraan in de praktijk invulling geven.

Voorts vragen deze leden nog enige onderbouwing van de voorstellen, gedaan bij nota van wijziging, over de huurbescherming. Zijn de RECRON-voorwaarden voldoende?

Ook de leden van de fractie van de SGP stellen enkele vragen omtrent

dit onderwerp. In het bijzonder verzoeken zij ons daarbij in te gaan op de marktdekking van de RECRON-voorwaarden en de reactie van de ANWB dat voor «zittende» langkampeeders het marktmechanisme niet geldt.

De huurbescherming van de kampeerder met een vaste standplaats krijgt in de RECRON-voorwaarden gestalte door middel van de bepalingen inzake opzegging, tussentijdse opzegging en ontruiming door de ondernemer (de artikelen 11, 13 en 14).

De ondernemer mag, met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden, schriftelijk opzeggen in de volgende gevallen:

1. gebruik, ondanks voorafgaande schriftelijke waarschuwing, door de kampeerder van de standplaats of het vakantieverblijf in strijd met de bestemming of het karakter van het kampeeterrein, zodanig dat het aanzien van het kampeeterrein wordt geschaad;

2. de kampeerder bezorgt, ondanks voorafgaande schriftelijke waarschuwing, zodanige overlast aan de ondernemer of medekampeeders dat hij de goede sfeer op het kampeeterrein bederft;

3. de ondernemer heeft wegens herstructurering van zijn terrein de standplaats nodig;

4. de ondernemer is door overheidsmaatregelen gedwongen de ingebruikgeving van de standplaats te beëindigen;

5. de ondernemer beëindigt het bedrijf;

6. wanneer voortzetting van de overeenkomst bij afweging van wederzijdse belangen redelijkerwijs niet van de ondernemer kan worden gevergd.

Indien de ondernemer de overeenkomst beëindigt op gronden bedoeld onder de punten 3, 4 of 5 wordt zo mogelijk een andere standplaats aangeboden. De kampeerder kan in beginsel aanspraak maken op vergoeding van de directe kosten. Voorts bevatten de RECRON-voorwaarden een klachten- en geschillenregeling

De marktdekking van de RECRON bedraagt 65% van het aantal standplaatsen en 77% van het aantal vaste standplaatsen. De RECRON vertegenwoordigt ca. 71% van het aantal bedrijven in deze sector.

De RECRON-voorwaarden worden echter ook gebruikt door de zogenoemde ANWB-erkende bedrijven. Dit levert een extra marktdekking op van ca. 15%. De marktdekking van de ANWB en RECRON gezamenlijk bedraagt derhalve ca. 86% van de bedrijven. Het gezamenlijk percentage vaste standplaatsen op deze bedrijven is niet bekend.

Voorts wijzen wij er op dat alle (recreatie)bedrijven hun algemene voorwaarden in overeenstemming dienen te brengen met Boek 6, Burgerlijk Wetboek.

Wij vermogen niet in te zien dat het marktmechanisme voor «zittende» kampeeders niet zou gelden. Overigens zijn wij er ons hierbij wel van bewust dat met name kampeermiddelen die voor de lange duur zijn geplaatst, slechts tegen flinke kosten en niet erg makkelijk verplaatsbaar zijn. Wij benadrukken dan ook het belang dat de kampeerder zich terdege oriënteert alvorens een vaste standplaats te betrekken. Zowel de betreffende bepalingen uit Boek 6, Burgerlijk Wetboek als de voorgestelde artikelen 11 en 31, vijfde lid, van het wetsvoorstel beogen dat te bevorderen.

Voorts vragen de leden van de PvdA-fractie de in te stellen vaarbe-lasting mede aan te wenden teneinde te komen tot een oplossing voor de sluis- en bruggelden.

Zoals de eerste ondergetekende heeft opgemerkt tijdens de beraadslagingen met de vaste commissie voor Landbouw en Natuurbeheer op 7 juni jl., ligt het niet in zijn voornemen de discussie over de invoering van

een vaarbelasting te verzwaren met compenserende maatregelen voor het afschaffen van brug-en sluisgelden.

Met betrekking tot de vragen die de leden van de VVD-fractie stellen over de in voorbereiding zijnde EG-richtlijn inzake minimum-voorzieningen voor wat betreft milieu, gezondheid en hygiëne in jachthavens, merken wij het volgende op.

In beginsel kunnen wij de vraagtekens die deze leden plaatsen bij regeling in Europees verband van dit soort onderwerpen, wel begrijpen. In het algemeen is het beleid van de Nederlandse regering erop gericht ook in Brussel terughoudendheid te doen betrachten met regelgeving.

Ten aanzien van dit onderwerp bevindt de bedoelde EG-richtlijn zich nog in het beginstadium van voorbereiding. Over de uiteindelijke vorm en inhoud is dan ook nog weinig bekend. Wel zijn zowel de internationale als de nationale bedrijfstak waterrecreatie (HISWA) voorstanders van Europese regelgeving op dit gebied. Gezien het internationale karakter van de pleziervaart is het bijvoorbeeld uit het oogpunt van concurrentie ongewenst dat in de verschillende landen verschillende eisen terzake worden gesteld. Overigens sluit een eventuele EG-richtlijn niet uit dat bepaalde onderwerpen ter regeling aan de Lid-Staten worden overgelaten.

De leden van de VVD-fractie vragen voorts hoe het is gesteld met de werking in praktijk van de begin dit jaar totstand gekomen mogelijkheid om het aantal standplaatsen bij het «kamperen bij de boer» te verhogen.

Voor zover dat op dit moment valt te overzien, verloopt de praktijk, met uitzondering van enkele knelpunten in Zeeland, op dit punt thans bevredigend. Voor het geven van een definitief oordeel is het echter nog te vroeg, omdat het pas het eerste seizoen is waarin de bedoelde uitbreiding kan worden gerealiseerd.

Tenslotte stellen de leden van de VVD-fractie nog enkele vragen over het overgangsregime.

Met betrekking tot hun eerste suggestie om het voorgestelde artikel 65 aan te passen, wijzen wij erop dat dit artikel enkele bepalingen uit de Kampeerwet noemt waartoe het voorgestelde overgangsregime zich uitstrekt.

Ten tweede wijzen zij op de onbillijkheid die erin is gelegen dat de huidige Kampeerwet voorziet in een onbeperkte continuering van eenmaal verleende ontheffingen voor bezitters van eigen terreintjes waarop een kampeermiddel is geplaatst, terwijl het voorgestelde artikel 65 dit beperkt tot twee jaar.

Zoals hiervoor is gesteld is aan deze omissie tegemoet gekomen bij tweede nota van wijziging. Nadere bestudering van het overgangsrecht heeft ons, mede gelet op de praktijk, tevens tot de conclusie geleid dat er ook voor kampeerterreinen als bedoeld in artikel 9, onvoldoende aanleiding is de uitgangspunten van het overgangsrecht van de Kampeerwet te verlaten. Dit is te meer ingegeven nu door ons is voorgesteld op dit punt de in de Kampeerwet opgenomen regeling over de relatie met het bestemmingsplan te continueren. Bij tweede nota van wijziging, onderdeel 5, wordt ook op dit punt een regeling voorgesteld. Dit laatste voorstel is uit zijn aard slechts beperkt tot die kampeerterreinen ten aanzien van welke ook het overgangsrecht van de huidige Kampeerwet van toepassing is.

De leden van de GPV-fractie vragen waarom geen nadere regels noodzakelijk worden geacht met betrekking tot de waterrecreatie temeer daar de Scheepvaartverkeerswet reeds voor de indiening van het wetsvoorstel van kracht was.

De constatering van dit laatste is terecht. Nadere beschouwing van het onderwerp nadien heeft ons te zamen met de Minister van Verkeer en Waterstaat tot de conclusie gebracht dat bijzondere regeling voor de waterrecreatie waarvoor een basis in de Wet op de openluchtrecreatie nodig zou zijn, niet licht denkbaar is. Dit is de reden geweest voor het schrappen van de betreffende bepalingen uit dit wetsvoorstel.

Onder andere is thans het varen met een snelheid van meer dan 20 kilometer per uur op alle wateren in beginsel verboden. Hierdoor is het gebruik van snelle motorboten en zogenoemde jet-ski's aan banden gelegd. Waterbeheerders hebben de bevoegdheid om de snelheid zowel naar boven als naar beneden nader te regelen met dien verstande dat een hogere snelheid slechts overdag is toegestaan. Voorts kunnen in het kader van het Binnenvaartpolitierglement en het Rijnvaartpolitierglement ook regels worden gesteld met betrekking tot andere vormen van recreatievaart. Hierbij kan worden gedacht aan onder andere ligverboden of het verbieden van bepaalde categorieën.

Tenslotte vragen de leden van deze fractie aandacht voor het probleem van de afstemming tussen het beleid van de verschillende overheden. In dat verband noemen zij vooral regels ter voorkoming van schade aan natuur en landschap.

Vele verschillende wetten en regelingen, bijvoorbeeld de Natuurbeschermingswet, de Wet milieubeheer en de op de Wet op de Ruimtelijke Ordening gebaseerde besluiten, bevatten daarover thans reeds bepalingen. Wij vermogen niet in te zien dat het onderhavige wetsvoorstel bij uitstek het meest geschikte kader is om voor dat probleem, voor zover daarvoor al concrete oplossingen in de vorm van regelgeving noodzakelijk zouden zijn, voorzieningen te geven.

4. De planning van de openluchtrecreatie en rijksbijdragen ten behoeve van de openluchtrecreatie

De leden van de fracties van het CDA en van de PvdA vragen of het nieuw voorgestelde artikel 41 voldoende regelt dat bij plannen voor infrastructuurle werken rekening wordt gehouden met het instandhouden van de recreatieve infrastructuur.

Het structuurschema als in dit artikel bedoeld, geeft vooral aan welke ruimtelijke voorzieningen noodzakelijk zijn voor de openluchtrecreatie of daarvoor dienen te worden behouden. In die zin is het naar ons oordeel veeleer zo dat door middel van de concrete inhoud van zodanige structuurschema of van eventuele andere structuurschema's voor zover daartoe aanleiding is, bewerkstelligd dient te worden wat deze leden met hun vraag beogen. Tevens is in dat verband van belang dat schadelijke ingrepen in waardevolle recreatiegebieden worden gecompenseerd.

Voorts vragen deze leden naar de vaststelling van de meerjarenprogrammering op het gebied van de openluchtrecreatie en welke financiering beschikbaar is.

De meerjarenprogrammering voor het recreatievoorzieningenbeleid zal geschieden in het kader van het integrale rijksmeerjarenprogramma voor de uitvoering van het Structuurschema Groene Ruimte. Daarnaast bestaan er programmeringen voor de realisering van de landelijke netwerken voor wandelen, fietsen en varen. De financiering van deze programma's zal onderdeel vormen van het begrotingshoofdstuk voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Een overzicht van de voor het openluchtrecreatiebeleid beschikbare financiën wordt gegeven in hoofdstuk 8 van de Beleidsnota «Kiezen voor recreatie».

5. Relatie met andere wetten

De leden van de CDA-fractie stellen vragen over de rechten van de eigenaar van een zomerhuis of stacaravan bij afloop van een erfpachtcontract waarbij deze geen partij is.

Wij gaan ervan uit dat het oprichten van een zomerhuis of stacaravan op eens anders grond gepaard gaat met het vestigen van een recht van opstal door de betrokkene. Is dit het geval dan doen zich naar ons oordeel in het door deze leden genoemde geval geen problemen voor.

Zo geen recht van opstal gevestigd is, dan vloeit bij afloop van het erfpachtscontract de eigendom van de stacaravan of het zomerhuis toe aan de grondeigenaar. Wij willen in zo'n situatie niet uitsluiten dat die grondeigenaar alsdan tot enigerlei vorm van schadevergoeding zal kunnen worden veroordeeld.

Tevens willen deze leden weten of het vereiste van het geven van een bouwvergunning voor een stacaravan aanleiding is tot het inschrijven van een stacaravan in de registers van het kadaster.

Het geven van een bouwvergunning houdt geen verband met inschrijving in de registers van het kadaster. Deze inschrijving vindt alleen plaats bij overdracht van onroerende zaken of vestiging van beperkte rechten hierop. Het plaatsen van een stacaravan als zodanig is niet een zodanige overdracht of vestiging en behoeft dan ook niet te worden ingeschreven.

Voorts wilden deze leden informatie over de onroerende zaakbelasting voor stacaravans en zomerhuizen.

Deze belasting is door de eigenaar en gebruiker verschuldigd voor zomerhuizen en voor stacaravans voor zover deze door gemeenten bij de toepassing van deze belasting in de praktijk als onroerend worden aangemerkt.

6. Artikelsgewijs

Artikel 9

Aan deze suggestie van de leden van de CDA-fractie hebben wij ter wille van de duidelijkheid gevolg gegeven bij tweede nota van wijziging.

Voor een toelichting verwijzen naar het gestelde in paragraaf 3 van deze nota.

Artikelen 12 en 14, tweede lid

De leden van de CDA-fractie zijn niet overtuigd van de noodzaak goedkeuring van het reglement niet langer verplicht te stellen.

Het reglement bevat in beginsel die regels die door de exploitant van het kampeerterrein worden gehanteerd ten opzichte van de kampeerders. Het bevat ook een aantal verplichtingen van die kampeerders ten opzichte van de exploitant.

De inhoud van het reglement is derhalve vooral van privaatrechtelijke aard. Dit maakt een beoordeling daarvan door een bestuursorgaan tot een marginale. Uit het rapport «Evaluatie van de kampeernet» blijkt ook van bezwaren van burgemeester en wethouders betreffende de goedkeuring van het reglement. Vanwege dit privaatrechtelijke karakter van het reglement is het voor hen ook veelal onmogelijk tot een goed afgewogen en dus verantwoord oordeel te komen over de inhoud ervan.

Artikel 15, eerste lid

De leden van de fractie van de PvdA vragen te bezien of in overleg met de gemeenten kan worden vastgelegd wat het maximum van een korte aaneengesloten periode voor de toepassing van dit artikel kan zijn.

Naar ons oordeel is het onderhavige artikel van grote betekenis voor het waarborgen van voldoende verscheidenheid van vormen van groepskamperen. Ook uit een oogpunt van sociaal-cultureel beleid hechten wij aan het bieden van voldoende verscheidenheid aan deze vormen van kamperen. Wij wijzen op de vele verschillende «kampeer-uitingen» gedurende het zomerseizoen van allerlei verenigingen voor bijvoorbeeld de jeugd.

Aan het vastleggen in de wet van perioden waaraan deze kampeervormen worden gebonden, willen wij dan ook niet denken. In dit verband wijzen wij nogmaals op het feit dat concrete perioden, zo is met de Kampeerwet genoegzaam gebleken, als onnodig belemmerend kunnen worden ervaren.

Artikel 56

Met betrekking tot de vragen van de leden van de CDA-fractie bij dit artikel merken wij het volgende op.

De reden waarom in dit artikel wordt bepaald wat onder een zomerhuis wordt verstaan, is hierin gelegen dat, anders dan deze leden menen, dit artikel de bevoegdheid geeft om bij algemene maatregel van bestuur terzake regels te stellen. Die regels kunnen wel betrekking hebben op zomerhuisjes maar niet op een hotel, pension of woning. Uit het oogpunt van duidelijkheid heeft dan deze plaats van definiëring de voorkeur. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen de in artikel 56 genoemde hoofdstukken uit het wetsvoorstel geheel of gedeeltelijk van toepassing worden verklaard.

Volgens de huidige tekst kunnen echter geen maatregelen kunnen worden gegeven ten behoeve van volksgezondheid en hygiëne. Deze mogelijkheid is per abuis komen te vervallen als gevolg van de voorstellen gedaan bij de nota van wijziging. Bij tweede nota van wijziging is deze omissie hersteld.

Op zomerhuiscomplexen, bungalowparken en groepsaccomodaties zijn thans reeds het Besluit hygiëne en gezondheid kampeerplaatsen alsmede het Bouwbesluit (Hoofdstuk VII en IX, titel II) van toepassing.

Artikel 59

De leden van de CDA-fractie vragen of niet ook opsporingsambtenaren dienen te worden aangewezen door provincies of gemeenten.

Voor deze wet zal in beginsel het reguliere politie-apparaat als opsporingsdienst functioneren. Overigens is aanwijzing van bijzondere opsporingsambtenaren voorbehouden aan de ministers. Hiermede wordt voorkomen dat een veelheid van verschillende opsporingsambtenaren ontstaat. Voorts blijft zo een toets ten aanzien van hun deskundigheid gewaarborgd.

De Staatssecretaris van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
J. D. Gabor

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
Y. C. M. T. van Rooy